

Aan

sIenW, cc mIenW

nota

Oplegnota bij MR-aanbiedingsformulier Toelichting
circulaire klimaatmaatregelen

TER BESLISSING

Datum

12 september 2023

Onze referentie

IENW/BSK-2023/261212

Opgesteld door

Bestuurskern

Dir Duurzame Leefomg & Circ

Economie

Circulaire Economie

Beslistermijn

14 september 2023

Bijlage(n)

Vul hier het aantal bijlagen in

Aanleiding

- Mede op verzoek van de Tweede Kamer informeert u uiterlijk eind september de Kamer over de circulaire klimaatmaatregelen die voor dit voorjaar in het kabinet zijn afgesproken. Op 24 augustus hebt u daarom ingestemd met agendering van de concept-kamerbrief Toelichting circulaire klimaatmaatregelen, eerst in de ACKE van 29 augustus.
- Tijdens de daarop volgende MCKE-bespreking is besloten dat de brief kan worden doorgeleid naar de MR van 15 september, mits met BHOS een aangepaste tekst over ketenemissies overeen wordt gekomen.
- Daartoe dient IenW het ondertekende aanbodformulier zo spoedig mogelijk naar AZ te sturen.

Geadviseerd besluit

- U wordt geadviseerd bijgaand aanbiedingsformulier te ondertekenen.

Kernpunten

Ten opzichte van de versie die u aan de MCKE hebt verspreid, is de brief op de volgende punten gewijzigd:

- Bij de circulaire plasticnorm is, op verzoek van MEZK, verduidelijkt dat "het voornemen" is om de hoogte op 25-30 procent te stellen.
- De tekst over ketenemissies is fors ingekort. Passages dat de SER adviseert om te sturen op internationale ketens, dat een systematische ketenbenadering momenteel ontbreekt in het beleid, en dat het bedrijfsleven aangeeft zich te willen inzetten op emissiereductie in de keten, zijn gesneuveld. Ook de bijlage, die een overzicht verschaft van instrumenten waarmee momenteel wordt gestuurd op ketenemissies, komt te vervallen.
Daarnaast is de passage over ketenemissies als volgt aangevuld:
- De nieuwe tekst benoemt duidelijker dat het dossier ketenemissies onder de portefeuilles van meerdere bewindspersonen valt, te weten SIenW, MKE, MEZK en MBHOS.
- V.w.b. de internationale ketenemissies wordt het IMVO-beleid benoemd, in het bijzonder de CSDD-richtlijn, die onder de verantwoordelijkheid van MBHOS valt.
- De brief kan daarmee ook mede namens MBHOS uit.

Krachtenveld

- Het nog openstaande discussiepunt met EZK betref de haalbaarheid en de uitvoerbaarheid van een plastic norm van 25-30 procent. De brief is hierop aangepast.
- Het nog openstaande discussiepunt met BH&OS betref welke passage over ketenemissies voor alle betrokken bewindspersonen aanvaardbaar is.
- Ambtelijk is een nieuwe tekst overeengekomen, die u hierbij krijgt aangeboden. Zowel EZK als BZ adviseren hun minister(s) hierover positief.

Datum

12 september 2023

Onze referentie

IENW/BSK-2023/261212

Opgesteld door

Bestuurskern
Dir Duurzame Leefomg & Circ
Economie
Circulaire Economie

Aan

sIenW, cc mIenW

Bijlage(n)

Vul hier het aantal bijlagen in

Toelichting

- De brief bevat toelichting op al ingezet beleid of geeft inzage in relevante beleidsverkenning.
- De brief bestaat uit drie delen:
  - In het eerste deel geeft u toelichting op de afgesproken circulaire klimaatmaatregelen, zoals de circulaire plastic norm en de aanpak gericht op verduurzaming van de AVI's.
  - In het tweede deel gaat u in op de stand van het ambitieuze klimaatdoel voor de CE, waaronder een summiere beschrijving van het beleid op ketenmissies.
  - In het derde deel geeft u weer hoe EU-beleid en nationale inspanningen invulling geven aan de motie Bontenbal en Haverkort c.q. wat daarvoor aanvullend nog mogelijk is. De analyse is hier dat het meeste effect verwacht mag worden van een ambitieuze EU-beleidsagenda.

Politieke context

De brief bevat een verkenning van nieuw beleid gericht op circulaire normering van producten/materiaalstromen, zoals gevraagd in de motie Bontenbal en Haverkort.

Financiële/juridische overwegingen

Er volgen geen financiële consequenties uit deze brief.

HBJZ hecht eraan mee te geven dat de uitwerking van de circulaire plastic norm en hub nog een aantal ingewikkelde kwesties met zich meebrengt, bijvoorbeeld hoe deze nationale regelgeving zich juridisch gaat verhouden tot het Europees recht (staatssteunkaders, regelgeving rond interne markt) en de precieze juridische vormgeving. Deze kwesties hebben onze volle aandacht.

Communicatie

Met Woordvoering wordt eventueel persbericht bij deze brief opgesteld.

Informatie die niet openbaargemaakt kan worden

De passages in deze nota die afbreuk doen aan de eenheid van kabinetsbeleid worden gelakt.

Bijlagen

Volgnummer	Naam	Informatie
1	Aanbiedingsformulier ministerraad	Het aanbiedingsformulier beschrijft de brief en strekt tot

		agendering in de MCKE van 12 september 2023.
2	Kamerbrief Toelichting circulaire klimaatmaatregelen	De Kamerbrief beschrijft het circulaire klimaatbeleid
3	CE Delft Verkenning nationaal doel plasticnormering	Mee te sturen met Kamerbrief
4	CE Delft Verkenning effecten plastic hub productieverliezen polymerenbelasting	Mee te sturen met Kamerbrief
5	Rebel plan van aanpak sturen met MKI	Mee te sturen met Kamerbrief
6	Eerdere beslisnota 18 augustus 203	Beslisnota naar aanleiding waarvan u hebt ingestemd met agenderen van de concept-brief in de ACKE.
7	Eerdere beslisnota 5 september 203	Beslisnota naar aanleiding waarvan u hebt ingestemd met agenderen van de concept-brief in de MCKE.

Datum

12 september 2023

Onze referentie

IENW/BSK-2023/261212

Opgesteld door Bestuurskern
Dir Duurzame Leefomg & Circ
Economie
Circulaire Economie**Aan**

sIenW, cc mIenW

Bijlage(n)

Vul hier het aantal bijlagen in

Leeswijzer bij onderliggende beslisnota's

Datum	Naam beslisnota	Toelichting
18 augustus 2023	Concept-Kamerbrief ambitieus klimaatdoel circulaire economie	De nota beschrijft proces en inhoud van de concept-Kamerbrief
5 september 2023	Oplegnota bij aanbodformulier MCKE Kamerbrief Toelichting circulaire klimaatmaatregelen	De nota beschrijft proces en inhoud van de concept-Kamerbrief

Aan

STAATSSECRETARIS,
Cc MINISTER

nota

Oplegnota bij aanbodformulier MCKE Kamerbrief
Toelichting circulaire klimaatmaatregelen

TER BESLISSING

Datum

4 september 2023

Onze referentie

IENW/BSK-2023/245876

Opgesteld door

Bestuurskern

Dir Duurzame Leefomg & Circ

Economie

Circulaire Economie

Beslistermijn

5-9-2023

Bijlage(n)

7

Aanleiding

- Mede op verzoek van de Tweede Kamer informeert u uiterlijk eind september de Kamer over de circulaire klimaatmaatregelen die voor dit voorjaar in het kabinet zijn afgesproken. Op 24 augustus hebt u daarom ingestemd met agendering van de concept-kamerbrief Toelichting circulaire klimaatmaatregelen, in de ACKE van 29 augustus.
- Tijdens deze ACKE-bespreking is besloten dat de brief kan worden doorgeleid naar de MCKE van 12 september (met één geschilpunt, zie hieronder toegelicht). Daartoe dient IenW het ondertekende aanbodformulier uiterlijk 5 september naar AZ te sturen.

Geadviseerd besluit

- U wordt geadviseerd bijgaand aanbodformulier te ondertekenen.

Kernpunten

- Bespreking in de ACKE van de concept-Kamerbrief leidde tot interdepartementale ambtelijke overeenstemming over de brief, met uitzondering van BH&OS, dat namens hun minister protest aantekende tegen de passages over het beleid gericht op ketenemissies, inclusief de daarbij behorende bijlage. Om dit geschilpunt tijdig te adresseren wordt zo snel mogelijk een BWO georganiseerd met de volgende bewindspersonen: u, MBH&OS, MEZK, en MKE. U wordt hierover nog apart geadviseerd.
- Voor het overige zijn in voorliggende versie van de Kamerbrief kleine (redactionele) zaken aangepast ten opzichte van de conceptversie die in de ACKE is geagendeerd, zoals een specificatie van de toegekende klimaatmiddelen en een toegevoegde voetnoot m.b.t. de grondstoffenstrategie. In overleg met HBJZ zijn twee puntjes aangepast in de paragraaf over de circulaire plastic maatregelen, te weten het moment waarop de nationale circulaire plastic norm nader uitgewerkt in regelgeving ("de komende tijd"), het belang van het Europeesrechtelijke kader daarbij, en een nuancering v.w.b. het effect van de maatregel voor de marktpositie van plastic bedrijven.

Krachtenveld

- Het nog openstaande discussiepunt met BH&OS heeft betrekking op de vraag of het opportuun is om in deze brief ook een passage over

ketenemissies op te nemen. Positie van IenW en van EZK/DGKE daarbij is dat het absoluut wenselijk is om richting de Kamer de beleidsopgave te schetsen inzake het reduceren van ketenemissies. Ten eerste omdat het demissionaire kabinet een informatieplicht heeft over de voortgang van het dossier ambitieus klimaatdoel voor de CE (opdracht uit het Coalitieakkoord). Ten tweede omdat daarmee het beleidsprobleem goed wordt 'overgedragen' aan een volgend kabinet.

- Ambtelijk is afgesproken dat hierover binnenkort nader politiek overleg plaatsvindt, waarbij behalve u en de minister voor BHOS ook getracht wordt de beide bewindspersonen van EZK aan te haken, alsook ambtelijk AZ.

Datum

4 september 2023

Onze referentie

IENW/BSK-2023/245876

Opgesteld door

Bestuurskern
Dir Duurzame Leefomg & Circ
Economie
Circulaire Economie

Aan

sIenW, cc mIenW

Bijlage(n)

7

Toelichting

- Bij het opstellen van de brief is ervan uitgegaan dat de Kamer het (circulaire) klimaatbeleid niet controversieel verklaart. Indien na het debat op 12 september blijkt dat de zaken anders liggen, heroverwegen we de brief. De brief bevat toelichting op al ingezet beleid of geeft inzage in relevante beleidsverkenning.
- De brief bestaat uit drie delen:
  - In het eerste deel geeft u toelichting op de afgesproken circulaire klimaatmaatregelen, zoals de circulaire plastic norm en de aanpak gericht op verduurzaming van de AVI's.
  - In het tweede deel gaat u in op de stand van het ambitieuze klimaatdoel voor de CE, waaronder de vraag hoe beleid op ketenemissies optimaal kan worden geïntegreerd met klimaatbeleid gericht op nationale uitstoot.
  - In het derde deel geeft u weer hoe EU-beleid en nationale inspanningen invulling geven aan de motie Bontenbal en Haverkort c.q. wat daarvoor aanvullend nog mogelijk is. De analyse is hier dat het meeste effect verwacht mag worden van een ambitieuze EU-beleidsagenda.

Politieke context

De brief bevat een verkenning van nieuw beleid gericht op circulaire normering van producten/materiaalstromen, zoals gevraagd in de motie Bontenbal en Haverkort.

Financiële/juridische overwegingen

Er volgen geen financiële consequenties uit deze brief.

HBJZ hecht eraan mee te geven dat de uitwerking van de circulaire plastic norm en hub nog een aantal ingewikkelde kwesties met zich meebrengt, bijvoorbeeld hoe deze nationale regelgeving zich juridisch gaat verhouden tot het Europees recht (staatssteunkaders, regelgeving rond interne markt) en de precieze juridische vormgeving. Deze kwesties hebben onze volle aandacht.

Communicatie

Met Woordvoering wordt nog bezien wat – na vaststelling in de MR van 15 september – een logisch moment is voor verzending en eventueel persbericht bij deze brief, mede gelet op Prinsjesdag op 19 september.

Informatie die niet openbaargemaakt kan worden

De passages in deze nota die afbreuk doen aan de eenheid van kabinetsbeleid worden gelakt.

Bijlagen

Volgnummer	Naam	Informatie
1	Aanbiedingsformulier ministerraad	Het aanbiedingsformulier beschrijft de brief en strekt tot agendering in de MCKE van 12 september 2023.
2	Kamerbrief Toelichting circulaire klimaatmaatregelen	De Kamerbrief beschrijft het circulaire klimaatbeleid
3	CE Delft Verkenning nationaal doel plasticnormering	Mee te sturen met Kamerbrief
4	CE Delft Verkenning effecten plastic hub productieverliezen polymerenbelasting	Mee te sturen met Kamerbrief
5	Rebel plan van aanpak sturen met MKI	Mee te sturen met Kamerbrief
6	Overzicht instrumenten sturen op ketenemissies	Mee te sturen met Kamerbrief
7	Eerdere beslisnota 18 augustus 203	Beslisnota naar aanleiding waarvan u hebt ingestemd met agenderen van de concept-brief in de ACKE.

Datum

4 september 2023

Onze referentie

IENW/BSK-2023/245876

Opgesteld door

Bestuurskern
Dir Duurzame Leefomg & Circ
Economie
Circulaire Economie

Aan

sIenW, cc mIenW

Bijlage(n)

7

Leeswijzer bij onderliggende beslisnota's

Datum	Naam beslisnota	Toelichting
18 augustus 2023	Concept-Kamerbrief ambitieus klimaatdoel circulaire economie	De nota beschrijft proces en inhoud van de concept-Kamerbrief

Aan Staatssecretaris van IenW

nota

Concept-Kamerbrief ambitieus klimaatdoel circulaire
economie

TER BESLISSING

Datum

14 augustus 2023

Onze referentie

IENW/BSK-2023/225406

Opgesteld door

Bestuurskern

Dir Duurzame Leefomg & Circ

Economie

Circulaire Economie

Beslistermijn

18 augustus 2023

Bijlage(n)

5

Aanleiding

Er zijn meerdere aanleidingen voor bijgaande concept-Kamerbrief:

- Op 26 april jl. is het aanvullend klimaatpakket door het kabinet vastgesteld. Daarbij is ook afgesproken dat de betrokken bewindspersonen voor iedere klimaatsector de Kamer nader informeren over de besloten maatregelen. Daarnaast heeft de vaste Kamercie IenW voor het reces verzocht om een toelichting op de extra circulaire klimaatmaatregelen.
- Nu het kabinet demissionair is, ligt de overige beleidsontwikkeling van het ambitieuze klimaatdoel voor de CE stil. Graag blijven we de politieke aandacht vasthouden voor de verbinding tussen circulariteit en de klimaattransitie, waaronder ook het beleid gericht op ketenemissiereductie. Om die reden is het advies dat u de Kamer informeert over de stand van zaken op dit dossier tot dusver, inclusief de opgave die nog voorligt.
- De motie Bontenbal en Haverkort d.d. 17 mei 2023 waarin de regering wordt verzocht te verkennen welke aanvullende circulaire normering mogelijk is.
- Bij het versturen van de brief stuurt u ook een aantal onderzoeksrapporten mee, dat recent is opgeleverd.

Geadviseerd besluit

- U wordt geadviseerd in te stemmen met het in interdepartementale besluitvorming brengen van bijgaande concept-Kamerbrief, die u mede namens MEZK en MKE zult versturen.
- Bespreking in de ACKE is voorzien op 29 augustus aanstaande. Vervolgens wordt de brief met eventuele aanpassingen opnieuw aan u voorgelegd t.b.v. agendering in de MCKE van 12 september. In de MR van 15 september kan de brief vervolgens definitief worden vastgesteld.

Kernpunten

- Bij het opstellen van de brief is ervan uitgegaan dat de Kamer het (circulaire) klimaatbeleid niet controversieel verklaart. Indien na het debat op 12 september blijkt dat de zaken anders liggen, heroverwegen we de brief. De brief bevat toelichting op al ingezet beleid of geeft inzage in relevante beleidsverkenning.
- De brief bestaat uit drie delen:
  - In het eerste deel geeft u toelichting op de afgesproken circulaire klimaatmaatregelen, zoals de circulaire plastic norm en de aanpak gericht op verduurzaming van de AVI's. De brief gaat ook in op het

- dossier circulaire bouweconomie: de inzet op biobased bouwmaatregelen, circulair slopen, alsook het beleid gericht op verduurzaming van de GWW. De inzet op circulariteit in de GWW-sector bestaat o.a. uit het integraal sturen op de milieukosten van infraprojecten, door middel van de milieukostenindicator (MKI). In de brief beschrijft u hoe u invulling geeft aan deze NPCE-maatregel en hoe dit samenhangt met de klimaatbesluitvorming.
- In het tweede deel gaat u in op de stand van het ambitieuze klimaatdoel voor de CE, waaronder de vraag hoe beleid op ketenmissies optimaal kan worden geïntegreerd met klimaatbeleid gericht op nationale uitstoot. In dit gedeelte van de brief zijn passages opgenomen uit de concept-ketenemissiebrief die u eerder hebt geaccordeerd, maar die niet is uitgegaan, omdat de SER uiteindelijk heeft aangegeven niet over het onderwerp te zullen adviseren. De passages over een broeikasgasvoetafdrukdoel en SER-adviesaanvraag zijn geschrapt.
  - In het derde deel geeft u weer hoe EU-beleid en nationale inspanningen invulling geven aan de motie Bontenbal en Haverkort c.q. wat daarvoor aanvullend nog mogelijk is. De analyse is hier dat het meeste effect verwacht mag worden van een ambitieuze EU-beleidsagenda.

Datum

14 augustus 2023

Onze referentie

IENW/BSK-2023/225406

Opgesteld door Bestuurskern
Dir Duurzame Leefomg & Circ
Economie
Circulaire Economie**Aan**

Staatssecretaris

Bijlage(n)

5

Krachtenveld

- De concept-brief wordt de komende weken in aanloop naar de ACKE interdepartementaal ambtelijk verder afgestemd. EZK zal de brief ook aan MEZK en MKE voorleggen.
- De passages over circulair bouwen zijn met BZK afgestemd, waarbij de vraag nog voorligt hoe onze brief zich qua timing van verzending verhoudt tot die van MVRO over circulair bouwen. Dit wordt onderling afgestemd en kan ertoe leiden dat delen uit onderhavige brief worden ingekort; we volstaan dan met een verwijzing.

Toelichting*Politieke context*

De brief bevat een verkenning van nieuw beleid gericht op circulaire normering van producten/materiaalstromen, zoals gevraagd in de motie Bontenbal en Haverkort.

Financiële/juridische overwegingen

Er volgen geen financiële consequenties uit deze brief. De brief gaat verder ook niet in op het nog met FIN en EZK lopende gesprek over in hoeverre gereserveerde middelen uit het Klimaatfonds per 2024 effectief toegekend worden.

Informatie die niet openbaargemaakt kan worden

n.v.t..

Bijlagen

Volgnummer	Naam	Informatie
1	Concept-Kamerbrief ambitieuze klimaatdoel CE	Concept-Kamerbrief
2	CE Delft Verkenning nationaal doel plasticnormering	Mee te sturen met Kamerbrief
3	CE Delft Verkenning effecten plastic hub productieverliezen polymerenbelasting	Mee te sturen met Kamerbrief
4	Rebel plan van aanpak sturen met MKI	Mee te sturen met Kamerbrief
5	Overzicht instrumenten sturen op ketenemissies	Mee te sturen met Kamerbrief

Datum

14 augustus 2023

Onze referentie

IENW/BSK-2023/225406

Opgesteld door Bestuurskern
Dir Duurzame Leefomg & Circ
Economie
Circulaire Economie**Aan**

Staatssecretaris

Bijlage(n)

5